

Eduskunnan talousvaliokunnalle
TaV@eduskunta.fi

Muistio

1 (2)

1.4.2020

HE 8 / 2020 vp, eduskunnan talousvaliokunnan lausuntopyyntö 11.3.2020

EK:n asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä 8 / 2020 vp ydinenergialain, turvallisuusselvityslain 21 §:n ja kaivoslain muuttamisesta

Elinkeinoelämän keskusliitto ("EK") kiittää lausuntomahdollisuudesta ja toteaa hallituksen esityksestä seuraavaa:

Ydinenergia-alan turvajärjestelysääntelyllä pyritään suojelemaan yhteiskuntaa ydinenergian käyttöön kohdistuvalta lainvastaiselta ja toimintaa vaarantavalta luvattomalta toiminnalta. EK pitää tärkeänä, että sääntely vastaa energia-alan tarpeita ja sillä kyetään vastaamaan tehokkaasti myös ajankohtaisiin ja uusiin uhkiin.

EK pitää esitettyjä säännösten muutoksia ja tarkennuksia valtaosin perusteltuina ja kannatettavina.

Esityksessä tarkoitettua ydinvoimalaitoksen turvahenkilöä ei kuitenkaan EK:n käsityksen mukaan tällä hetkellä toimivaltuuksistaan huolimatta katsota järjestystä ylläpitäväksi henkilöksi. Näin turvahenkilö ei nauti myöskään korotettua suojaa muiden järjestystä ylläpitävien henkilöiden tavoin. EK ehdottaa rikoslain 24 luvun 3 §:n julkisrauhan piiriin lisättäväksi myös tunkeutumisen tai sen yrityksen ydinlaitoksen alueelle ja rikoslain 17 luvun 6 §:n järjestystä ylläpitäväksi henkilöksi myös ydinvoimalaitoksen turvahenkilön.

EK kiinnittää huomiota siihen, että eduskunnan käsiteltävänä on tällä hetkellä myös hallituksen esitys 1/2020 vp laiksi turvallisuusselvityslain ja ilmailulain 101 §:n muuttamisesta. Tuossa esityksessä ehdotetaan turvallisuusselvityslain 51 §:n 1 momenttiin lisättäväksi säännös keskusrikospoliisin rikostiedustelutietojen ja suojelupoliisin tiedustelutietojen käyttämisestä nuhteettomuuden ja luotettavuuden seurannassa silloin, kun alkuperäinen perusmuotoinen henkilöturvallisuusselvitys on tehty ko. esityksessä ehdotetun 19 §:n 1 momentin 7-kohdan perusteella lentoaseman turvalvontatoimenpiteistä vastaavien ja niitä toteuttavien henkilöiden taustan tarkistamiseksi. Kyseinen kohta merkitsisi, että normaalia laajemmin rekisterijoukon käsittävä nuhteettomuusseuranta tulisi käyttöön tälle kohderyhmälle ilmailun

Lainsäädäntö ja hallinto/Yrityslainsäädäntö
Markku Rajamäki

1.4.2020

turvallisuuden varmistamiseksi. Muihin perusmuotoisen turvallisuusselvityksen kohdehenkilöiden nuhteettomuusseurantaan sitä ei ulotettaisi.

EK:n näkemyksen mukaan ilmailun ja ydinenergia-alan turvallisuus ja kriittisyys yhteiskunnalle ovat pitkälti verrattavissa toisiinsa. EK esittää harkittavaksi, olisiko HE 1 / 2020:ssa esitetty laajempi nuhteettomuusseuranta syytä ulottaa myös nyt ydinenergia-alalla perusmuotoisesti turvallisuusselvitettyjä koskevaan nuhteettomuusseurantaan.

Lopuksi EK toteaa, että Suomessa olisi tarvetta turvallisuusselvityslain perusteellisempaankin päivittämiseen. Suppeiden turvallisuusselvitysten siirtyessä paikallispoliisilta suojelupoliisin tehtäväksi tietyt tulkinnat tiukkenivat koskien sitä, millaisissa tehtävissä toimivista tai millaisiin tiloihin pääsevistä henkilöistä voidaan tehdä suppea turvallisuusselvitys. Esimerkkinä voidaan mainita, että enenevässä määrin viranomaisten tiloissa tapahtuvaa toimintaa on siirretty yritysten tehtäväksi. Vaikka suojattava viranomaistieto on edelleen sama, turvallisuusselvityslaki ei aina mahdollista selvityksen hakemista, mm. turvallisuusselvityslaki 4 luvun 21 §:n 3) -kohta mahdollistaa selvityksen, kun henkilö saa pääsyn sellaiseen viranomaisen yleisöltä suljettuun toimitilaan tai alueelle ja hoitaa siellä itsenäisesti rakennus-, asennus-, huolto- tai vartiointitehtäviä tai muita niihin rinnastettavia tehtäviä. Kohta ei näin sovellu esimerkiksi yksityisen yrityksen konesaliin pääsevään henkilöön, vaikka konesalissa käsiteltäisiin viranomaistietoja. Laki ei näin riittävästi tunnista yhteiskunnassa tapahtuneita muutoksia.